

BPSD-registret lyfter arbetsmiljön

Över hela landet vittnar äldreomsorgs-
personal om att arbetet med BPSD-registret
ger en bättre arbetsmiljö. De äldre mår
bättre, det blir lugnare stämning och det
strukturerade arbetssättet är stimulerande
för personalen.

Den gamla damen hade för vana att ropa högt varje gång
hon fick syn på någon i personalen. Ropen kunde bli höga
och stressande för de andra personerna på demensboendet.
Därför medicinerades både kvinnan och flera av de andra
boende med lugnande medel.

Men när personalen började arbeta med BPSD-registret fann de orsaken till
ropandet. Den gamla kvinnan hade helt enkelt ett stort behov av att bli bekräftad.
Personalen bestämde sig för att ge henne lite uppmärksamhet varje gång de gick
förbi och med hjälp av registret kunde de se att det snabbt gav resultat. Ropen blev
färre och stämningen lugnare. Efter några månader behövde inte någon av dem
lugnande mediciner.

Det är Therese Christiansson, enhetschef på Fleminggatans vård- och
omsorgsboende i Gävle, som berättar om den ropande kvinnan. Hon är utbildare i
BPSD-registret och en av många som tydligt har sett att arbetssättet är en stor vinst
för personer med demenssjukdom – och därmed också för personalen.

Boendet på Fleminggatan är speciellt inriktat på personer med svår BPSD-
problematik.

– Vi har arbetat med BPSD-registret sedan 2012 och sett en stor förändring bland
de boende. Vi har mycket mindre aggressivitet och oro i dag.

Text: Johan Sievers

Illustration: Getty Images

Publicerad i: [Tidningen äldreomsorg #3 2019](#)

Det ger en bättre arbetsmiljö, om de sjuka mår bättre så mår personalen bättre, säger Therese Christiansson.

”Vi har mycket mindre aggressivitet och oro i dag. Det ger en bättre arbetsmiljö, om de sjuka mår bättre så mår personalen bättre.”

En kartläggning med hjälp av BPSD-registret ger en visuell bild, med staplar och diagram, av de symtom personen har (se faktaruta). Det skapar möjligheter för ett strukturerat och personcentrerat arbetssätt där personalen mycket snabbt kan se resultatet av en åtgärd.

Arbetssättet ger tillfredsställelse i arbetet och diskussionen kring de äldre hamnar på en högre nivå. Om man tidigare sade ”han är jobbig” så säger man nu ”han har det jobbigt på grund av ...”.

– Jag ser en ökad arbetsglädje bland undersköterskorna. Deras status höjs, för det är ju de som gör en stor del av arbetet när man går djupare in på varje person. Det får dem att växa, säger Therese Christiansson.

Värdet av att arbeta med BPSD-registret kan uttryckas i siffror. På demensboendet Österbo i Lund kunde man minska antalet personer med tunga läkemedel från 37 till 10 på ett par år. Antalet fallolyckor minskade från 141 till 69.

På Soldalens äldreboende i Borgholm finns andra intressanta siffror. Där hade man en sjukskrivning på 5,8 procent när man började jobba med BPSD-registret 2015. Tre år senare var sjukskrivningarna nere på 3,6 procent.

– Jag är övertygad om att det har med det nya arbetssättet att göra. Nu har personalen verktyg för personer med svår BPSD-problematik, de famlar inte i mörkret på samma sätt som förut, säger enhetschef Christina Bengtsson.

– Den minskade sjukskrivningen ger plussiffror i vår budget som vi kan satsa på utbildning för personalen. Det skapar en positiv spiral, fortsätter hon.

Arbetet med BPSD-registret gör att personalen får en samsyn på hur den enskilda personen ska bemötas, berättar Christina Bengtsson.

Personalen pratar samma språk och använder termer som till exempel agitation och vanföreställningar.

På Soldalen gör man bemötandeplaner om hur varje person ska bemötas för att må bra. En viktig del är att förstå vad som kan trigga i gång BPSD och konsekvent undvika sådana situationer.

– Personalen har reflektionsstunder tre gånger i veckan där de kan prata om vad som fungerar och inte fungerar, berättar Christina Bengtsson.

Håkan Minthon och Carina Törnkvist är regionala koordinatörer i BPSD-registret och ansvarar bland annat för utbildningarna. De får ofta höra att arbetssättet är positivt för arbetsmiljön.

– Det är ett strukturerat sätt att arbeta där man gör rätt från början, och där man snabbt ser ett resultat av arbetet. Genom att arbeta förebyggande så hinner det aldrig bli riktigt svåra situationer, säger Carina Törnkvist.

Om personalen arbetar tillsammans och har en gemensam syn på hur varje person ska bemötas så kan det räcka med små förändringar för att få positivt resultat. Om Karl-Erik blir lugn och glad av att man hälsar ”God morgon Karl-Erik” så ska alla göra det, ingen ska säga ”Hej Kalle”.

I dag används BPSD-registret över hela landet.

– Många arbetar med det på individnivå men fortfarande utnyttjar alltför få kommuner möjligheterna att använda statistiken på enhets- eller kommunnivå, säger Håkan Minthon.